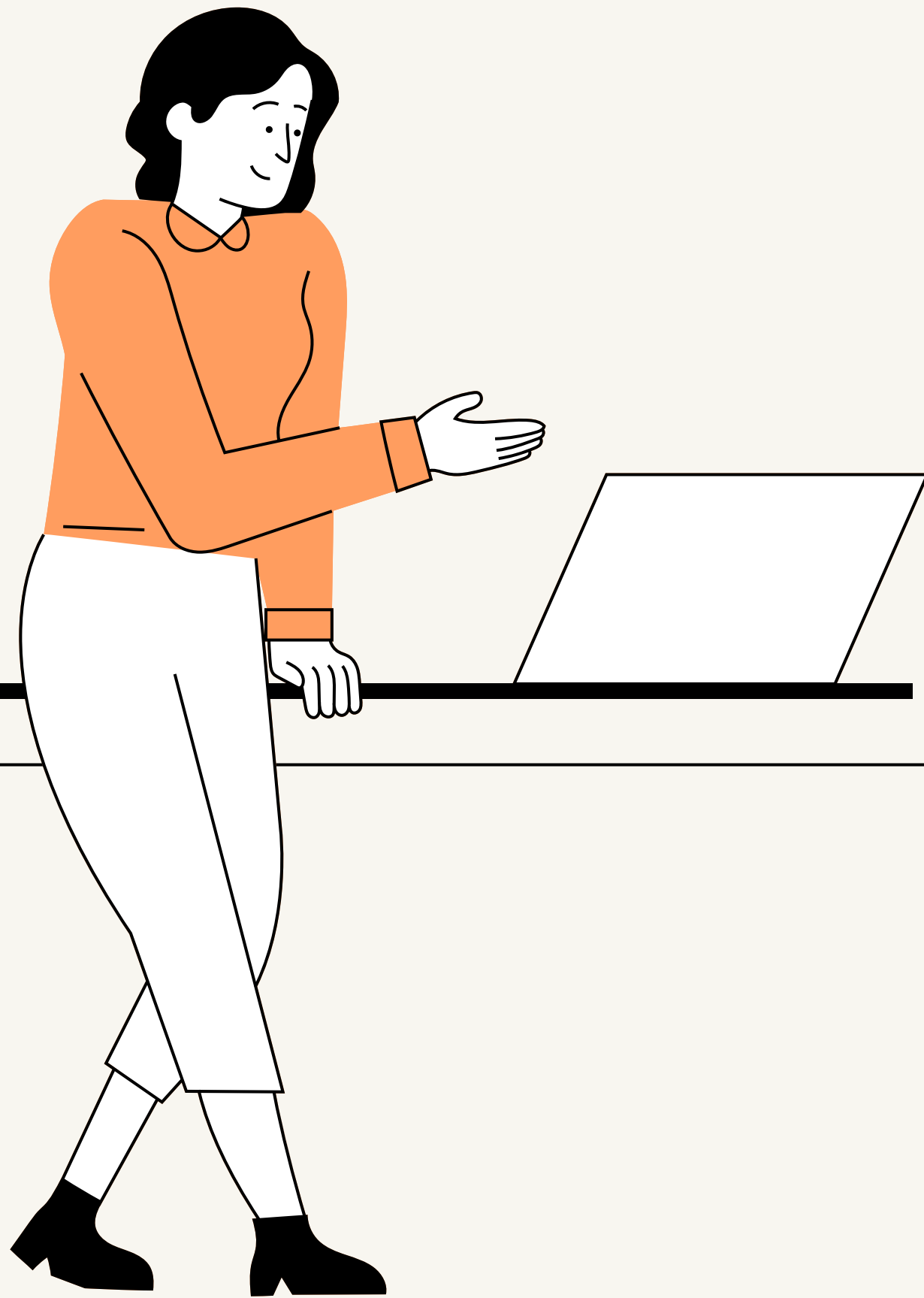

2013 210

การอ่านเพื่อพัฒนาปัญญา

อุภาวรรณ นามhirัญ

สัปดาห์ที่ 8

การอ่านเพื่อพัฒนาความคิด
การสังเคราะห์ความรู้

วัตถุประสงค์ (เมื่อจบบทเรียน ผู้เรียนจะสามารถ)

LLO 8.1 เปรียบเทียบมุมมองและกลวิธีการนำเสนอของบทอ่านหลายชิ้นได้
LLO 8.2 สังเคราะห์องค์ความรู้หรือข้อสรุปใหม่จากบทอ่านที่หลากหลายได้

จากการอ่านเอาเรื่อง
สู่การอ่านเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่

การอ่านที่มากกว่าการรับรู้

- ในยุคดิจิทัล ผู้อ่านต้องเผชิญกับข้อมูลมหาศาลจากหลายแหล่ง
- ทักษะสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ ไม่ใช่แค่ "การอ่านออก" แต่คือ "**การสังเคราะห์**"
- Synthesis คือระดับที่สูงกว่าความเข้าใจ เป็นการอ่านเปรียบเทียบเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่

วัตถุประสงค์ของการอ่านเชิงสังเคราะห์

ทำไมเราต้องสังเคราะห์ข้อมูล?

วัตถุประสงค์ของการอ่านเชิงสังเคราะห์

ทำไมเราต้องสังเคราะห์ข้อมูล?

๑. เพื่อให้เห็นภาพรวมที่รอบด้าน
ลดกับดัก "อคติของผู้เขียน" และมองเห็นเหรียญทั้งสองด้าน
๒. เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือ
เปรียบเทียบข้อมูลที่ตรงกันหรือขัดแย้งกัน เพื่อใช้วิจารณ์ญาณ
๓. เพื่อสร้างนวัตกรรมทางความคิด
เกิดจากการเชื่อมโยงสิ่งที่มีอยู่แล้วในรูปแบบใหม่

ความสำคัญ: การอ่านเพื่อพัฒนาความคิด การสังเคราะห์ความรู้

การเปรียบเทียบ

การหาความเหมือน ของข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ

การเปรียบเทียบต่าง

การหาความแตกต่าง หรือจุดยืนที่ขัดแย้งกัน

การสังเคราะห์

การหลอมรวมข้อมูล แนวคิด และมุมมองจากหลายแหล่ง
ผสมผสานกับความคิดของผู้อ่าน เพื่อสร้าง "ข้อสรุปใหม่"

การอ่านแบบ Syntopical Reading

แนวคิดโดย Mortimer J. Adler (นักปรัชญาการศึกษา)

คือการอ่านหนังสือ
บทความหลายเรื่องในหัวข้อเดียวกัน
เพื่อหาคำตอบหรือข้อสรุป

กระบวนการในบริบทออนไลน์

1. กำหนดประเด็น

เช่น วรรณกรรมวางกับสังคมไทย

2. สืบหาแหล่งข้อมูล

หาบทความทั้งฝ่ายสนับสนุน คัดค้าน และวิชาการ

3. สร้างคำถามกลาง

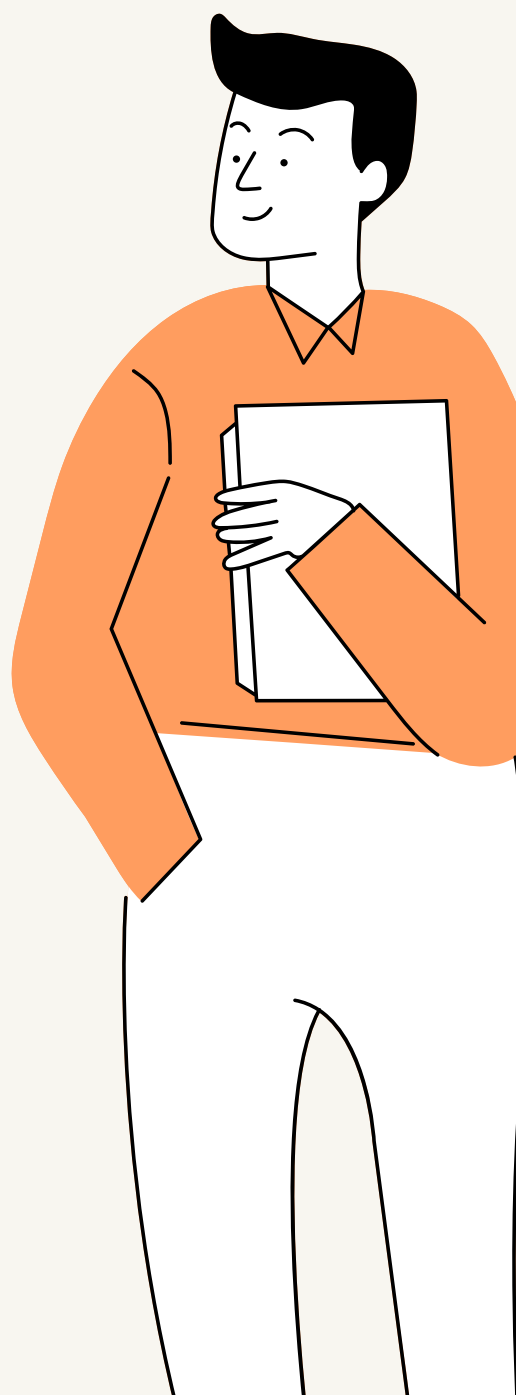
ตั้งคำถามชุดเดียวกันเพื่อถามบทความทุกชิ้น

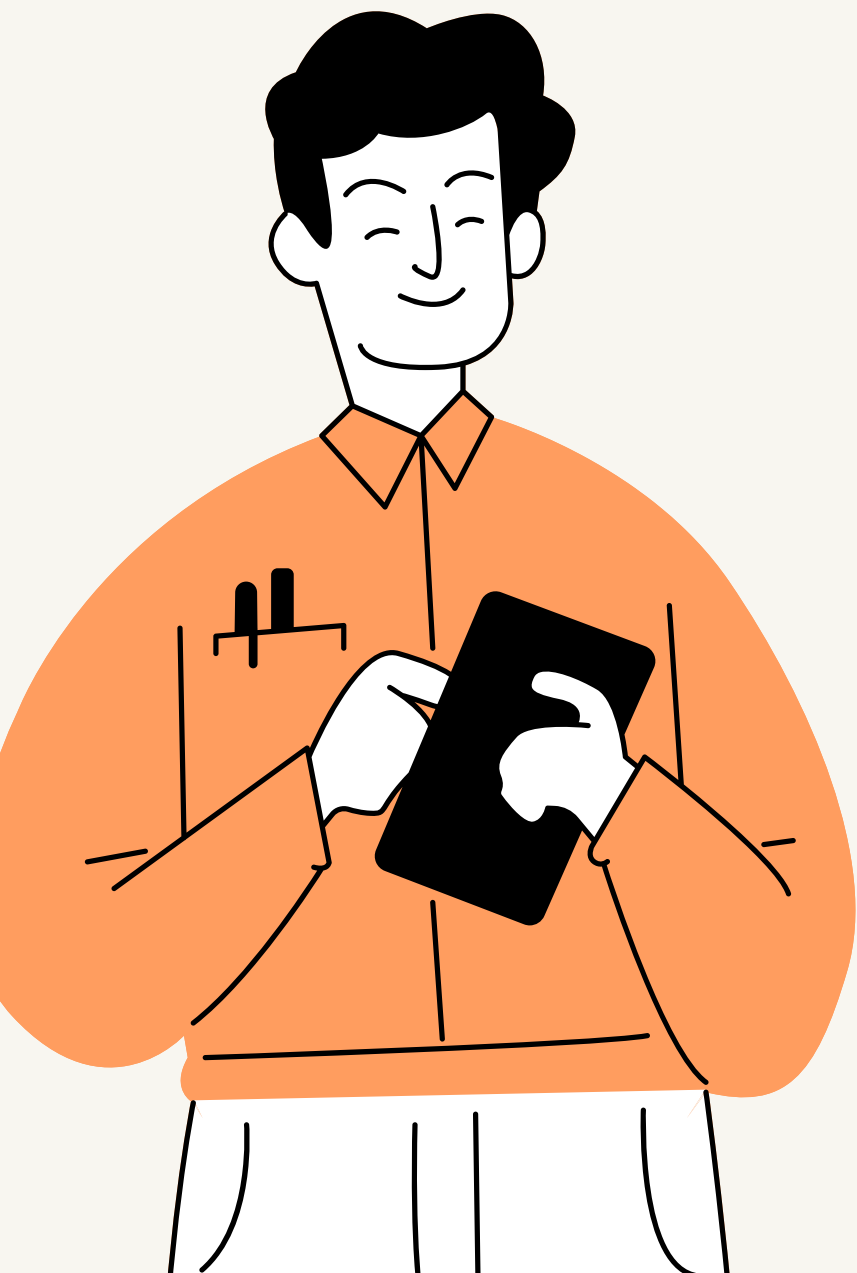
การสังเคราะห์

การสังเคราะห์ไม่ใช่การสรุปย่อมาต่อกัน แต่คือการ "ปรุงใหม่"

ข้อมูล A + ข้อมูล B + ... + ประสบการณ์ผู้อ่าน = องค์ความรู้ใหม่

ก่อนเขียนสังเคราะห์ ควรใช้ ตารางเปรียบเทียบสิ่งที่ต้องพิจารณาในตาราง

จุดยืน

ผู้เขียนต้องการนำเสนออะไร

หลักฐาน

ใช้อะไรอ้างอิง (งานวิจัย, สถิติ, หรืออารมณ์)

น้ำเสียง

วิชาการ, เลียดสี, ชื่นชม, หรือตักเตือน

กลุ่มเป้าหมาย

เขียนให้ใครอ่าน

ตัวอย่างกรณีศึกษา: การสังเคราะห์บทความเรื่อง "วันทอง" ในสื่อออนไลน์

บริบท: สะครเรื่อง "วันทอง" (2564) ก่อให้เกิดบทความวิจารณ์มากมายในโลกออนไลน์เกี่ยวกับวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน

บทความที่ 1 "วันทอง 2021: การรื้อสร้างวรรณคดีไทย" (จากเว็บไซต์ The Standard)

สาระสำคัญ มองว่าละครตีความใหม่ให้วันทองเป็นสตรีที่เรียกร้องสิทธิสตรี

ไม่ใช่หญิงสองใจ เป็นการปลดล็อกตราบาปในอดีต เน้นความทันสมัย

จุดเน้น สิทธิมนุษยชน, การตีความใหม่

ตัวอย่างกรณีศึกษา: การสังเคราะห์บทความเรื่อง "วันทอง" ในสื่อออนไลน์

บริบท: สครเรื่อง "วันทอง" (2564) ก่อให้เกิดบทความวิจารณ์มากมายในโลกออนไลน์เกี่ยวกับวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน

บทความที่ 2 "ความผิดเพี้ยนของวันทองในสื่อบันเทิง" (จากเพจอนุรักษ์ภาษาไทย)

สาระสำคัญ วิเคราะห์ว่าการดัดแปลงบทประพันธ์ทำให้บริบททางประวัติศาสตร์และค่านิยมดั้งเดิมเสียหาย เต็มใจเข้าใจวรรณคดีผิดเพี้ยน

จุดเน้น ความถูกต้องตามต้นฉบับ, การอนุรักษ์

ตัวอย่างกรณีศึกษา: การสังเคราะห์บทความเรื่อง "วันทอง" ในสื่อออนไลน์

บริบท: สครเรื่อง "วันทอง" (2564) ก่อให้เกิดบทความวิจารณ์มากมายในโลกออนไลน์เกี่ยวกับวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน

บทความที่ 3 "ขุนช้างขุนแผน: กระดาษท่อนกฎหมายไทยโบราณ" (จากบทความวิชาการออนไลน์)

สาระสำคัญ อธิบายบริบทกฎหมาย "สามดวง" ในสมัยอยุธยาว่าทำไมวันทองถึงเลือกไม่ได้ ไม่ได้ตัดสินว่าถูกหรือผิด แต่ให้มองผ่านแว่นประวัติศาสตร์

จุดเน้น ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์

สรุปเปรียบเทียบ 3 มุมมอง

Feminist	อนุรักษนิยม	ประวัติศาสตร์
มองว่า วันทองคือเหยื่อ	มองว่า ต้นฉบับถูกทำลาย	มองว่า ต้องเข้าใจบริบท
เกณฑ์ตัดสิน สิทธิมนุษยชน (ปัจจุบัน)	เกณฑ์ตัดสิน จารีตประเพณี (ดั้งเดิม)	เกณฑ์ตัดสิน กฎหมายตราสามดวง (อดีต)
สนับสนุน การตีความใหม่	คัดค้าน การดัดแปลง	เป็นกลาง ให้ความรู้

ความเหมือน

สถานะตัวละคร

ทุกบทความยอมรับว่า "วันทอง" เป็นตัวแทนของผู้หญิงที่ได้รับผลกระทบจากสังคม ไม่ว่าจะเป็นมองในฐานะเหยื่อหรือบทบาทสมมติ

อิทธิพลต่อสังคม

เห็นตรงกันว่าละครมีอิทธิพลต่อความคิดคนในปัจจุบัน และกระตุ้นให้เกิดการตั้งคำถามและถกเถียงเกี่ยวกับวรรณคดีไทย

ข้อขัดแย้ง

การดัดแปลง

Feminist คือการพัฒนา
อนุรักษ์ คือการบิดเบือน

บรรทัดฐาน

Feminist ใช้บรรทัดฐาน "ปัจจุบัน"
ประวัติศาสตร์ ใช้บรรทัดฐาน "อดีต"

ตัวอย่างผลลัพธ์การสังเคราะห์

สังคมไทยอยู่ในรอยต่อระหว่าง "การอนุรักษ์" และ "การตีความใหม่"
เมื่อนำบริบทกฎหมาย (บทความ ๓) มาเชื่อมโยง
จะเห็นว่าเราไม่ควรตัดสินอดีตด้วยแว่นตาปัจจุบัน
ข้อสรุปใหม่ วรรณคดีไทยไม่ได้มีหน้าที่แค่บันทึกความจริง
แต่เป็น "พื้นที่สนทนา" ระหว่างค่านิยมเก่าและใหม่

เทคนิคการเขียนงานสังเคราะห์

อย่าเขียนสรุปทีละเรื่อง (A -> B -> C) แต่ให้เขียน "ตามประเด็น"

รูปแบบโครงสร้าง

๑. โครงสร้างการโต้แย้ง

ใช้เมื่อข้อมูลขัดแย้งกัน (เช่น A มองว่า... แต่ B แย้งว่า...)

๒. โครงสร้างการสนับสนุน

ใช้เมื่อข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันและขยายความซึ่งกันและกัน

๓. โครงสร้างเชิงวิพากษ์

ใช้เมื่อต้องการเสนอความคิดใหม่หรือทางออกกลาง

เกณฑ์การให้คะแนน คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน

เกณฑ์การประเมิน	ดีมาก (๔-๕ คะแนน)	ดี (๓ คะแนน)	พอใช้ (๒ คะแนน)	ปรับปรุง (๐-๑ คะแนน)
๑. การจับใจความและการวิเคราะห์ (ส่วนที่ ๒)	ระบุจุดยืน ข้อกังวล และน้ำเสียงได้ถูกต้อง ครบถ้วนทั้ง ๓ บทความ มีการใช้คำสำคัญที่ตรงประเด็น	ระบุประเด็นสำคัญได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ อาจขาดรายละเอียดเรื่องน้ำเสียงหรือข้อกังวลบางจุด	ระบุประเด็นได้บ้าง แต่มีความสับสนระหว่างความคิดเห็นส่วนตัวกับเนื้อหาบทความ	ข้อมูลคลาดเคลื่อนหรือไม่ตอบคำถาม
๒. การสังเคราะห์จุดร่วมและจุดต่าง (ส่วนที่ ๓.๑ - ๓.๒)	มองเห็นความเชื่อมโยงเชิงลึก แยกแยะคู่ขัดแย้งทางความคิดได้ชัดเจน (ศักดิ์สิทธิ์ vs ร่วมสมัย)	บอกความเหมือนและความต่างได้ถูกต้องตามเนื้อหา แต่อาจยังไม่เห็นภาพรวมเชิงโครงสร้าง	บอกความเหมือน/ต่าง ได้เพียงผิวเผิน เช่น บอกแค่เนื้อเรื่องต่างกัน	ไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้
๓. การประยุกต์ใช้และเสนอทางออก (ส่วนที่ ๓.๓)	เสนอแนวทางที่เป็นรูปธรรม สร้างสรรค์ สะท้อนการตระหนักรู้ถึงคุณค่าทั้งสองฝั่ง (อนุรักษ์และพัฒนา)	เสนอแนวทางที่ปฏิบัติได้ แต่อาจจะเอนเอียงไปฝั่งใดฝั่งหนึ่งมากเกินไป	เสนอแนวทางกว้างๆ นามธรรม หรือตอบแบบกำปั้นทุบดิน	ไม่มีการเสนอแนวทาง หรือข้อเสนอไม่สมเหตุสมผล
๔. การใช้ภาษาและการเรียบเรียง	ใช้ภาษาเขียนกึ่งวิชาการถูกต้อง สื่อความหมายชัดเจน ลำดับความคิดเป็นระบบ	การใช้ภาษาอ่านเข้าใจ มีการเรียบเรียงดี แต่อาจมีคำฟุ่มเฟือยบ้าง	ใช้ภาษาพูดปะปน ลำดับความคิดวกวน เข้าใจยาก	การใช้ภาษาบกพร่อง สื่อสารไม่รู้เรื่อง